

میلعلما وه

(1) جراثرد تیهام و دوجو طابترا

تیهام و دوجو طابترا هوحزرد اردصد و قارشنا خیشد نایب

لؤلأ جهنملا، لیلولأ القهرملا، لؤلأ کلسملا، لؤلأ رقنملا - معبرا رافسا جراثرد سوردهلسلد
مهنو تسییهسلج - عینیه عقیقده دوجولان ای ف: عبارتلا لصفلا

داتسا

ی نارهط ی نیسدن سحمدمحم دیدس جاد اللهتیا
هرسد الله سدق

میجرلا ناطیشلا نم للہای ذوعاً میجرلا منحّرلا اللہ مسب

(4) لصف

تینیع تقیقذ دوجولان فی

نم لیدی شلا کاذ نم لی لو ا دوجولاف ہل تبتیدی تلاء دوجو تیسو صخی ہعی شل ک تقیقذ تناک اما
تقیقذ اذ نوکین اب عی شل ک

دوجو سفذ بہت ادوجوم ی جراخ تاتیعت

دوجو سفذ ققحتہ بہی جراخ نیعت و ،تسا دوجو اطساو بہی جراخ تینیع ہک تسا نیا رد ثحب
؛تسا تینیش ی ارخا قرابع تینیع .دنکی م ادیب تینیع و نیعت ،دوجو بہت آیہام و عایشا ریاس و تسا
دوجوم عی شد نامہ سفذ بہت تینیع اما ،دنراد ی جراخ ققحتہ ہک دوشی م قلاط تآیہام بہت تینیش اہتم
ادیب تینیع جراخ رد تآیہام ہمیمض بہ ،دوجو ایآ ہک تسا نیا رد تبحص لااح .دوشی م ہتفگ جراخلا فی
و ادجی تقیقذ ی اراد مہ تآیہام و تسا تآیہام زا کفتم و ادجی تقیقذ ی اراد دوجو [ایا] ی نعی ؟ دنکی م
ادیب ققحتہ لصف و سنج دننام ی جراخ رما کیود نیا نیب جزم و طابتر ا رد و ،تسا دوجو زا کفتم
؟دنکی م

تقیقذ نا ہک ی کرتشم تقیقذ کی زا تسا ترابع دوجو : دندومرف لابق ناشیا ہکی یاجنا زا
تآیہام ہک مینکی م ہدافتسا² .»تسا ناسکی وحنہ ام بتاعوضوم بت لاومحم ہمہ رد ،کرتشم
تسا مودعم تآیہام نا دنکذ قصد دوجو ی تآیہام ربرگا و ،دنتسہ مدع ،دوجو زا رظن فرص
ہمہ ی جراخ نیعت ہک دوشی م دیکاتہ بلطم نیا ،لبق بلطم لابندہ بہ ،لصف نیا رد نیاربانہ
نیعت ہو حذ طقف .نکمم دوجو ای دشاب بجاو دوجو ہک دنکی م ذی قرف و ؛تسا دوجو سفذ بہت ادوجوم
سفذ بہ مئاق دوجو ،بجاو دوجو رد مکنیا لا ؛تسا دحاو رما کی اہنا تقیقذ و لصا ی لو دراد توافقت
بہ زاینش دوح ققحتہ رد ،دوجو نیا مکنیا ہذا اما .تسا لعاف بہ مئاق و ریغ بہ مئاق ،نکمم دوجو اما تسا
فی دوجو دوخ [مکلب] ،دوشب ہصافا وا بہ دیاب تآیہام و دشاب تآیہام بہ جاتحم و دشاب ہتشد رگید عی شد
ش دوخ ای لااح ؛دیابرد فلتخم لاکشا و عاونا بہ دناوتی م عیام نا ہک دراد ار عیام مکد ،ہسفند
و سفذ اجنیا رد لعاف ہچرگا .دروآی مرد لکش نیا بہ و تیفیک نیا بہ ار وا لعاف مکنیا ای و دیای مرد
دروآی م دوجو بہ و مدرک ققحم ار رما نیا ،دوخ بتارم و رائا رد ہک تسا دوجو نا تقیقذ
عایشا ہمہ ہک تسا دوجو ی جراخ نیعت زا ثحب طقف ،تسا رظنح مطم اجنیا رد ہچنا ،اذہی لعانہ
نیعت ساہل تآیہام ہمہ بہ و عایشا بہ وا و دنکی م ادیب ی جراخ ققحتہ ،نا اطساو بہ تآیہام ہمہ و
مکاد اہنا ربض حم مدع و قلم مدع ،میریگب تآیہام زا ار دوجو رگا ہکی روطہ بہ ؛دناشوی م ی جراخ
دوب دھاوخ

دوجو تیرابتعا تابثا رد قارشا خیش قیرط

ی م ریس قارشا خیش قیرط رب و ہدوب بتک رد مہ لابق ہکی فورعم بلطم نا ،باسد نیا یور
،تآیہام یوہام لصا تابتا و دوجو ققحتہ و دوجو تقیقذ ی فن ی ار ب اجنا رد ناشیا ہک تسا نیا دوش
نیا ہک میوگب دیاب ،دشاب ہتشد تالاصا و نیعت ،جراخ رد دوجو ہک دشاب نیا ربرق رگا ہک دناہومرف

¹ 38. ص 1 ج ،تیلاعتما تمکلا
² 35. ص 1 ج ،تیلاعتما تمکلا

و ،تسا هدش لصاد تیهام کی یارب دوجو نیا نیعی ،تسا هدش ض راع رگید تیهام کی رب دوجو یارب ،دوجو لوصد نآ دوخ .تسا هدش دوجوم تیهام نیا یارب دوجو نیعی ؛دوجو دوشی نیعی لوصد عی شد یارب دشابند دوجوم رگا و ،دشابند دوجوم دیاب مه دوجو نآ دوش نیا ربانب ،تسا دوجو مه تیهام کی دوشی من لصاد رگید

دوشی من دوجوم و لصاد رگید عی شد کی یارب ،دشابند هدش لصاد ض ایب دوش ات [لائمب اینم] نیا ربانب .دوشی من ضرع کی رب ضرعی هایس نآ ،دشابندی هایس و دوسا کی ،دشابندی یرما کی ات نیعی ،دشابند دوجوم دیاب دوجو ره و .تسا دوجولا نم هؤحن کی ،جراخرد دوجو لوصد و ضرع تپاهنی بیه ار ام مینکی دوجو نآ به ملاک لقت هک [نی تقو] و .دشابند هدش لصاد نآ رب دوجو هک دشابی تاذ¹ .دروایم دیدپ ار لسلست و دناسریم

اردصلامی فرع خساپ

نهام ؛دوشی من قلاطا دوجوم ،دوجو به تفوچی هکنیا نآ و دزهدی من ناشیا نی فرع باوج کی رب ض ایب هکی عوضوم نآ زا تسا ترابع ضیبا [نوچ] ؛دوشی من قلاطا ضیبا ،ض ایب به هکی روط .تسا هدش ض راع و ارب ض ایب هکی دوجو زا تسا ترابع دوجوم روطنیمه و .تسا هدش ض راع نآ نیا ربانب .تسین جیار و جراد نی حلاطصا نینچم هکی فرعرد ،دوش هتفگ ضیبا ض ایب دوش به هکنیا اما نیعا رد هک دوجو نآ :تفگ ناوتی من و دوشی من قلاطا دوجوم ،نی جراح نیعا یارب دوجو لوصد به تیهام ضرع زا دعب نی جراح نیعت هعومجم زا تسا ترابع دوجوم .تسا دوجوم دراد دوجو نی جراح ،نیا ربانب سپ .دنیوگی دوجوم نآ به لاد تفریذ تیهام ،جراخرد دوجو کی هکی تقو نیعی ؛نآ رب دوش هطساو به ش نیعت اهنتم ،تسا هدرک ادیب نیعت جراحرد هکی تاذ ؛دوشی من هتفگ تاذ نآ به دوجوم نی دوجوم رگید تیهام نیا دوجو به اما ،دنیوگی دوجوم نیا به .رگید عی شد هطساو به هذتسا دوجو نی دوجو ؛مودعم دوجولا :میوگب میناوتی مایسو نیا به ام و .تسا شیا جرس و تسا دوجو ،دوجو .دنیوگ میوگب رگا نوچ ؛ار ش ضیقن عی شد کی لوبق ناونعب مودعم هذ اما .تسا مودعم تسه تیهام رد هک اب توین نوچ ،تسا لاح نیا تسا هدش ذخا ش ضیقن ،عی شد رد و دنکی لوبق ار ش ضیقن عی شد کی مودعم دوجو ضیقن و تسا مدع و دوجو لا ،دوجو ضیقن اجنیا رد هکی لاجرد .دیای منرد روج ضیقن :میوگب هک درادن نی لاکشا ظاحل نیا به و .مودعم نیعی دوجوم لا و تسا دوجوم ضیقن مودعم .تسین ملامعتسا مه هرواحم رد هک تسا یربیعت کی نیا و .تسه دوجوم هکلب تسین دوجو ؛مودعم دوجولا² درادن نی لاکشا و دوش

اردصلامی قیقحت خساپ

هکنیا :دنیامرفی من ناشیا .تسا بلطم نیا زا رتی قیقحت یرادقم ،دناد اجنیا رد ناشیا هکی نیاید ل و لاد ل و نیعی ،تسا هسفنبد دوجو ققحتی هاگ هک تسا نیا شیانعم ،تسا هسفنبد دوجوم دوجو میوگی من قلاطا ،[دوجو دوش] نیا هطساو به دعب ،تسا ش دوش تیدوجوم بجوم ،دوجو سفند دوش [تاذلاب و] به نییش و تیهام ،هذ :میوگی من تقو کی و تسا روطنیا تقو کی .دوشی من رگید عی شد رب دوجوم .دناد توافق رگید کی ابود نیا و تسا دوجوم رگید عی شد ظاحل

هفاضا ثحب لیثمت

نی اراد هک تسه یدیز [لائم] ؛تسا هنوگچ بلطم دینیب هفاضا ثحب رد لاد هک دنیوگی من ناشیا نیا رب لاد ؛کذل لائما و دراد تسد و دراد اپ و دراد شوگ و دراد رس ،تسا نی تاذ تاییوصد کی و مینکی من مد و ارب ای هفاضا نیعی ،مینکی من تویا قلاطا تسا تاییوصد نیا نی اراد هکی یدیز

¹ 64 ص ،قارشلا تمکد ،2 ج ،قارشلا خیش تافنصم هعومجم
² 40 ص ،1 ج ،تیلانملا تمکلا

ار شیاهی شود رس ز ا ترازه رگا ؛تسا تحار ،دشاب مدرک هیامرسد و هیام بسک ناسنا رگا اما تفلاخنیمه !؟دندنکنار ملسا هیلع نینموملاریما ی شود رس رکبویا و رمعنیمهرگم !دنتکب ،دنتکبم هرهاظ تفلاخ اهنیا .دنامداد یلع هریمغیپ و ادخ هک ار یعقاو تفلاخ لاو ،میوگی م ار یرهاظ ،بذ یلیخ هک تفگ م ه و ا !نیشبت اهنارد و ورب هک دنتفگ و دنتخادنا و ا یولجرود و دندنک ار ترصد لوقه ب.تسا یلع ل احن ابز و میوگی م ن م ار اهنیا هتبلما !منیشنی م اهنارد و موری م مهن م !کرد هر و کلم ملاء تیلاو ¹ «!؟دراد م ه هچ نورب دیایز رگ ،دراد منصد ش اهنارد هکره» :دادح یاقا موحرم لام ی شود رس اتود نآ !؟دیهدب ن م ه ی شود رس اتود دیهاوخی مندا مشد ل ااد ،تسا ن م تسده ب توکلم ... هک دینز برگیدم هر رس بر دقنیا !دینز براترسر ب و ن اتدوخ

اینده ی رابته ا نیوانه ه بن اگزب و ایلوا هاگن

ار اهنیا مامت لاصا رگید ،مدرک ادیب تفرعم ماقه هک یسک و ن اگزب و ایلوا .رگید تسا نیمه هچیزاب ار اهفرطن آ و فرطنیا و اهن دز رسر ب و اهورب و ایید نیا مامت اعقاو ی نعید !دنیبی م هچیزاب .دنیبی م هچیزاب و یزاب اعقاو !دنیبی م

هکنیا ات هدمآ دوجو ه ب تیفیک نیا ه ب یارجم و ن ایرج هک تسا نیا رطاخه ب طقف و ا یزوسلد ،ه ب **ن! و** :دیوگی م ملسا هیلع نینموملاریما هک ی تقو !تسا هچیزاب اهنیا ه م ه لاو ؛دنوشد مورحم ی ادهد رما کی ترصد رگا اعقاو ی نعید !دیوگی م تسار اعقاو ² «**ز د ع ا ط ف ع ن م ی ا ع ن و ه ا ه ذ ه م ک ا ی ن د ل** ب آ و دراد ضرر م ا ترازه و تسا رگ هک یزب ؛دزی م ار ل اثم ن آ ،درکی م ادیب نیا زا رته دندنک زئمشم رد ،دشاب یزیچ نینچم هکی رگا - ا دش هتسار ا مزبس ه ب و دو ب ل گ :تفگ - تسا هدمآ نورید م ه ش ای نیب تلاد کی [ترصد] ی نعید .دیوگی م تسار نینموملاریما اعقاو !؟دراد بارعا زا ی احم هچ ناسنا دزد درادن ایند ل ناسم نیا ه ب ی هجوت لاصا هک دراد ی دودح و

ی کی ه ب و س یئر :دنیوگی ی کی ه ب ؛دنتک ادیب مسا ود نیفرط هک دوشی م بجوم طابترا کی نیا سپ و امر فراک :دنیوگی ی کی ه ب ،ت یعر :دنیوگی ی کی ه ب و ترضحی لعا :دنیوگی ی کی ه ب ،س وئرم :دنیوگی ار هفاضا و طابترا ن آ رگا هک تسا طابترا کی فرصد طقف نیا .رادربنامرف و رگراک :دنیوگی ی کی ه ب .دراذی الهئسم و طابترا چیه م ه ا ب رگید و ،ش دوح و دنامی م مهن نیا و ش دوح و دنامی م و ا ،میریگی

تَمَحْمَلِ آ و تَمَحْمَلِ اَعْلَصَمَهَلَلَا

ت ا ح ل ا ط ص ا ف ی ر ع ت

ت ی ع ق ا و ه ک دوشی م دیکآت و تسا ثحبی لصا روحم ،سرد نیا رد .ن دود و ی تسه ی انعم ه ب :دوجو اهن آ تیهام هن ،تسا «دوجو» هطساو ه ب افرصد ایشا ی جراخ ق قحت و ماهیت :به معنای «چیستی» یک شیء (مثلاً چیستی انسان). در این درس بیان می شود که ماهیات فی نفسه و بدون ضمیمه شدن وجود، واقعیتی در خارج ندارند و عدم محسوب می شوند. نیا ن تم ل ادنسا .ن هذ زا جراخ ملاء رد ن تشاد ق قحت و ن دود ی عقاو ی انعم ه ب :ی جراخ ت ی نیع .تسا «دوجو» زا ی شان ،ی جراخ ت ی نیع نیا هک تسا هک دوشی م هتفگ سرد نیا رد .جراخ رد ن نفا ی ت ی درف و ن دش ن یعم و ص خشم ی انعم ه ب :ن ی ع ت

¹ 303 ص ،درجم حور

² 50 ص ،(ج لاصی حبص) ا غلابلا جهن

113 ص ،4 ج ،ی سانش داعم «**ز د ع ا ط ف ع ن م ی د ن ع د ه ز ا ه ذ ه م ک ا ی ن د م ت ی ف ل ا و**»
«تسا رتشنزرای ی نیب ب آ زا ن م دزدرد امش ی ایند نیا هک دینفایمی م اهنیار ه هک ادخ ه ب دنگوس و»
510 ص

114 ص ،4 ج ،ی سانش داعم «**م و د ج م د ی ی ف ر ی ز ن خ ق ا ر ع ن م ی ن ی ع ی ف ن و ه ا ه ذ ه م ک ا ی ن د ل ا ل ه و**»
ی صخش تسد رد هک ی کوخ عاشدا و ابعما زا تسا رتتسپ ن م مشچ رد ،ایند نیا ،امش ی ایند اهنیار ه هک ادخ ه ب دنگوس و»
«دشاب ه دود ،تسا هر و خ ضرر م ه ب لاتبم هک

تسا «دوجو سفند» هُطساو هب (صخشم در فکيه هب ندشل پدبته ی گنوگچ) تادوجوم ی جراخن یعت شینیت: به معنای «چیز بودن». در متن به ماهیات دارای تحقق خارجی اطلاق شده و با «عینیت» (که به خود شیء موجود در خارج اشاره دارد) مقایسه می شود.

تاذلاب، جراخ ملء رد هچنأ هکنیا ربه ی نیم هیلعنمه تمکدر رد ی روحم ی هاگدید: دوجو تلأصا دنکی م عازتنا دوجو دودر زان هذ هک دننسه ی میهافم تآیهام و تسا «دوجو»، تسا رثا أشنم ی م دفسر رد و هدهداد تبسنق ارشا خیش هب هک) دوجو تلأصا لباقم هاگدید: تآیهام تلأصا. تسا ی عازتنا و یرابتهایرما دوجو و دنراد تلأصا جراخرد تآیهام هکنیا ربه ی نیم، (دوشد تقیقد کیه) یرابتهایر موهفم کیه ار دوجو هک قارشا خیش هب بوسنم هاگدید: دوجو تیرابتهایر دنکی م در ار (لسلست ههیش) نأ ربه ی ننبم ل لادنسا و هاگدید سردن یا رد. دنادی م (لقتسم ی جراخ اعتباریات: امور و مفاهیمی که واقعیتشان وابسته به قرارداد و اعتبار انسانی/اجتماعی است و حقیقت خارجی مستقلی ندارند (مانند مقامات، درجات، القاب). در این درس، بخش قابل توجهی از آن به نقد دل بستگی به این امور و بیان بی ارزشی ذاتی آنها از دیدگاه معرفتی اختصاص می دهد.